യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6
(നിർവാണപ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 128

ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
ശാന്തോ ദാന്തശ്ചോപരതോ നിഷിദ്ധാത്കാമ്യകർമണഃ .
വിഷയേന്ദ്രിയസംശ്ലേഷസുഖാച്ച ശ്രദ്ധയാന്വിതഃ .. 1
മൃദ്വാസനേ സമാസീനോ ജിതചിത്തേന്ദ്രിയക്രിയഃ .
ഓമിത്യുച്ചാരയേത്താവന്മനോ യാവത്പ്രസീദതി .. 2
പ്രാണായാമം തതഃ കുര്യാദന്തഃകരണശുദ്ധയേ .
ഇന്ദ്രിയാണ്യാഹരേത്പശ്ചാദ്വിഷയേഭ്യഃ ശനൈഃശനൈഃ .. 3
ദേഹേന്ദ്രിയമനോബുദ്ധിക്ഷേത്രജ്ഞാനാം ച സംഭവഃ .
യസ്മാദ്ഭവതി തജ്ജ്ഞാത്വാ തേഷു പശ്ചാദ്വിലാപയേത് .. 4
വിരാജി പ്രഥമം സ്ഥിത്വാ തത്രാത്മനി തതഃ പരമ് .
അവ്യാകൃതേ സ്ഥിതഃ പശ്ചാത്സ്ഥിതഃ പരമകാരണേ .. 5
മാംസാദിപാർഥിവം ഭാഗം പൃഥിവ്യാം പ്രവിലാപയേത് .
ആപ്യം രക്താദികം ചാപ്സു തൈജസം തേജസി ക്ഷിപേത് .. 6
വായവ്യം ച മഹാവായൗ നാഭസം നഭസി ക്ഷിപേത് .
പൃഥിവ്യാദിഷു വിന്യസ്യ ചേന്ദ്രിയാണ്യാത്മയോനിഷു .. 7
ശ്രോത്രാദിലക്ഷണോപേതാം കർതുർഭോഗപ്രസിദ്ധയേ .
ദിക്ഷു ന്യസ്യാത്മനഃ ശ്രോത്രം ത്വചം വിദ്യുതി നിക്ഷിപേത് .. 8
ചക്ഷുരാദിത്യബിമ്ബേ ച ജിഹ്വാമപ്സു വിനിക്ഷിപേത് .
പ്രാണം വായൗ വാചമഗ്നൗ പാണിമിന്ദ്രേ വിനിക്ഷിപേത് .. 9
വിഷ്ണൗ തഥാത്മനഃ പാദൗ പായും മിത്രേ തഥൈവ ച .
ഉപസ്ഥം കശ്യപേ ന്യസ്യ മനശ്ചന്ദ്രേ നിവേശയേത് .. 10
ബുദ്ധിം ബ്രഹ്മണി സംയച്ഛേദേതാഃ കരണദേവതാഃ .
ഇന്ദ്രിയവ്യപദേശേന വ്യാദിശ്യന്തേ ച ദേവതാഃ .. 11
ശ്രുതിവാക്യമനുസ്മൃത്യ ന സ്വതഃ പ്രകടീകൃതാഃ .
ഏവം ന്യസ്യാത്മനോ ദേഹം വിരാഡസ്മീതി ചിന്തയേത് .. 12
ബ്രഹ്മാണ്ഡാന്തഃ സ്ഥിതോ യോഽസാവർധനാരീശ്വരഃ പ്രഭുഃ .
ആധാരഃ സർവഭൂതാനാം കാരണം തദുദാഹൃതമ് .. 13
സ യജ്ഞസൃഷ്ടിരൂപോഽസൗ ജഗദ്വൃത്തൗ വ്യവസ്ഥിതഃ .
ദ്വിഗുണാണ്ഡാദ്വഹിഃ പൃഥ്വീ പൃഥിവ്യാ ദ്വിഗുണം ജലമ്..14
സലിലാദ്ദ്വിഗുണം തേജസ്തേജസോ ദ്വിഗുണോഽനിലഃ .
വായോർദ്വിഗുണമാകാശമൂർധ്വമേകൈകശഃ ക്രമാത് .. 15
വ്യസ്തേന ച സമസ്തേന വ്യാപിനാ ഗ്രഥിതം ജഗത് .
ക്ഷിതിം ചാപ്സു സമാവേശ്യ സലിലം ചാനലേ ക്ഷിപേത് ..16
അഗ്നിം വായൗ സമാവേശ്യ വായും ച നഭസി ക്ഷിപേത് .
നഭശ്ച മഹദാകാശേ സമസ്തോത്പത്തികാരണേ .. 17
സ്ഥിത്വാ തസ്മിൻക്ഷണം യോഗീ ലിങ്ഗമാത്രശരീരധൃക് .

വാസനാ ഭൂതസൂക്ഷ്മാശ്ച കർമാവിദ്യേ തഥൈവ ച .. 18
ദശേന്ദ്രിയമനോബുദ്ധിരേതല്ലിങ്ഗം വിദുർബുധാഃ .
തതോഽർ/ധോണ്ഡാദ്/ബഹിര്യാതസ്/തത്രാത്മാസ്മീതി ചിന്തയേത്..19
ചതുർമുഖോഽഗ്രകേ ചായം ഭൂതസൂക്ഷ്മവ്യവസ്ഥിതഃ .
ലിങ്ഗമവ്യാകൃതേ സൂക്ഷ്മേ ന്യസ്യാവ്യക്തേ ച ബുദ്ധിമാൻ.. 20
നാമരൂപവിനിർമുക്തം യസ്മിൻസംതിഷ്ഠതേ ജഗത് .
തമാഹുഃ പ്രകൃതിം കേചിന്മായാമേകേ പരേ ത്വണൂൻ .. 21
അവിദ്യാമപരേ പ്രാഹുസ്തർകവിഭ്രാന്തചേതസഃ .
തത്ര സർവേ ലയം ഗത്വാ തിഷ്ഠന്ത്യവ്യക്തരൂപിണഃ .. 22
നിഃസംബന്ധാ നിരാസ്വാദാഃ സംഭവന്തി തതഃ പുനഃ .
തത്സ്വരൂപാ ഹി തിഷ്ഠന്തി യാവത്സൃഷ്ടിഃ പ്രവർതതേ .. 23
ആനുലോമ്യാത്സ്മൃതാ സൃഷ്ടിഃ പ്രാതിലോമ്യേന സംഹൃതിഃ .
അതഃ സ്ഥാനത്രയം ത്യക്ത്വാ തുരീയം പദമവ്യയമ് .. 24
ധ്യായേത്തത്പ്രാപ്തയേ ലിങ്ഗം പ്രവിലാപ്യ പരം വിശേത് .
ഭൂതേന്ദ്രിയമനോബുദ്ധിവാസനാകർമവായവഃ .. 25
അജ്ഞാനം ച പ്രതിഷ്ഠാഃ സ്യുർലിങ്ഗമവ്യാകൃതേ സതി .
ഭരദ്വാജ ഉവാച .
ഇദാനീം ലിങ്ഗനിഗഡാന്മുക്തോഽഹം സർവഥാ യതഃ .. 26
ചിദംശത്വാത്പ്രവിഷ്ടോഽഹം ചൈതന്യാനന്ദസാഗരേ .
അഭേദാത്പരമാത്മാസ്മി സർവോപാധിവിവർജിതഃ .. 27
കൂടസ്ഥഃ കേവലോ വ്യാപീ ചിദചിച്ഛക്തിമാനഹമ് .
ഘടാഭാവേ ഘടാകാശകലശാകാശയോര്യഥാ .. 28
തമാഹുഃ ശ്രുതയോ ബഹ്വ്യ ഏവമേവൈക്യമാദരാത് .
യഥാഗ്നിരഗ്നൗ സംക്ഷിപ്തഃ സമാനത്വമനുവ്രജേത് .. 29
തദാഖ്യസ്തന്മയോ ഭൂത്വാ ഗൃഹ്യതേ ന വിശേഷതഃ .
യഥാ തൃണാദികം ക്ഷിപ്തം രുമായാം ലവണം ഭവേത് .. 30
അചേതനം ജഗന്ന്യസ്തം ചൈതന്യേ ചേതനീ ഭവേത് .
യഥാ വൈ ലവണഗ്രന്ഥിഃ സമുദ്രേ സൈന്ധവോ യഥാ .. 31
നാമരൂപാദ്വിനിർമുക്തഃ പ്രവിശ്യൈതി സമുദ്രതാമ് .
യഥാ ജലേ ജലം ന്യസ്തം ക്ഷീരേ ക്ഷീരം ഘൃതേ ഘൃതമ് .. 32
അവിനഷ്ടാ ഭവന്ത്യേതേ ഗൃഹ്യന്തേ ന വിശേഷതഃ .
തഥാഹം സർവഭാവേന പ്രവിഷ്ടശ്ചേതനേ സതി .. 33
നിത്യാനന്ദേ സമസ്തജ്ഞേ പരേ പരമകാരണേ .
നിത്യം സർവഗതം ശാന്തം നിരവദ്യം നിരഞ്ജനമ് .. 34
നിഷ്കലം നിഷ്ക്രിയം ശുദ്ധം തദ്ബ്രഹ്മാസ്മി പരം പരമ് .
ഹേയോപാദേയനിർമുക്തം സത്യരൂപം നിരിന്ദ്രിയമ് .. 35
കേവലം സത്യസംകല്പം ശുദ്ധം ബ്രഹ്മാസ്മ്യഹം പരമ് .
പുണ്യപാപവിനിർമുക്തം കാരണം ജഗതഃ പരമ് .. 36
അദ്വിതീയം പരം ജ്യോതിർബ്രഹ്മാസ്മ്യാനന്ദമവ്യയമ് .
ഏവമാദിഗുണൈര്യുക്തം സത്ത്വാദിഗുണവർജിതമ് .. 37

പ്രവിഷ്ടം സകലം ബ്രഹ്മ സദാ ധ്യായേത്സ്വകർമകൃത് .
ഏവമഭ്യസതഃ പുംസോ മനോ്സ്തം യാതി തത്ര വൈ .. 38
മനസ്യസ്തം ഗതേ തസ്യ സ്വയമാത്മാ പ്രകാശതേ .
പ്രകാശേ സർവദുഃഖാനാം ഹാനിഃ സ്യാത്സുഖമാത്മനി .. 39
സ്വയമേവാത്മനാത്മാനമാനന്ദം പ്രതിപദ്യതേ .
ന മത്തോ്സ്ത്യപരഃ കശ്ചിച്ചിദാനന്ദമയഃ പ്രഭുഃ .. 40
അഹമേകഃ പരം ബ്രഹ്മ ഇത്യാത്മാന്തഃ പ്രകാശതേ .
ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
സഖേ സംന്യസ്യ കർമാണി ബ്രഹ്മണഃ പ്രണയീ ഭവ .. 41
നേഷ്യസേ യദി സംസാരചക്രാവർതഭ്രമഃ ശമമ് .
ഭരദ്വാജ ഉവാച .
ത്വയോക്തം സർവമേവേദം ജ്ഞാനം ബുദ്ധം മയാ ഗുരോ .. 42
ബുദ്ധിശ്ച നിർമലാ ജാതാ സംസാരോ ന വിലമ്ബതേ .
ഇദാനീം ജ്ഞാതുമിച്ഛാമി ജ്ഞാനിനഃ കർമ കീദൃശമ് .. 43
പ്രവൃത്തം വാ നിവൃത്തം വാ കർതവ്യം ച ന വാ പ്രഭോ ..
ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
തസ്മാദ്യന്ന കൃതേ ദോഷസ്തത്കർതവ്യം മുമുക്ഷുഭിഃ .. 44
കാമ്യം കർമ നിഷിദ്ധം ച ന കർതവ്യം വിശേഷതഃ .
യദാ ബ്രഹ്മഗുണൈർജീവോ യുക്തസ്ത്യക്ത്വാ മനോഗുണാൻ .. 45
സംശാന്തകരണഗ്രാമസ്തദാ സ്യാത്സർവഗഃ പ്രഭുഃ .
ദേഹേന്ദ്രിയമനോബുദ്ധേഃ പരസ്തസ്മാച്ച യഃ പരഃ .. 46
സോ്ഹമസ്മി യദാ ധ്യായേത്തദാ ജീവോ വിമുച്യതേ .
കർതൃഭോക്ത്രാദിനിർമുക്തഃ സർവോപാധിവിവർജിതഃ .. 47
സുഖദുഃഖവിനിർമുക്തസ്തദാനീം വിപ്രമുച്യതേ .
സർവഭൂതേഷു ചാത്മാനം സർവഭൂതാനി ചാത്മനി .. 48
യദാ പശ്യത്യഭേദേന തദാ ജീവോ വിമുച്യതേ .
ജാഗ്രത്സ്വപ്നസുഷുപ്താഖ്യം ഹിത്വാ സ്ഥാനത്രയം യദാ .. 49
വിശേത്തുരീയമാനന്ദം തദാ ജീവോ വിമുച്യതേ .
ജീവസ്യ ച തുരീയാഖ്യാ സ്ഥിതിര്യാ പരമാത്മനി .. 50
അവസ്ഥാബീജനിദ്രാദിനിർമുക്താ ചിത്സുഖാത്മികാ .
യോഗസ്യ സേയം വാ നിഷ്ഠാ സുഖം സംവേദനം മഹത് .. 51
മനസ്യസ്തം ഗതേ പുംസാം തദന്യന്നോപലഭ്യതേ .
പ്രശാന്താമൃതകല്ലോലേ കേവലാമൃതവാരിധൗ .. 52
മജ്ജ മജ്ജസി കിം ദ്വൈതഗ്രഹക്ഷാരാബ്ധിവീചിഷു .
ഭജ സംഭരിതാഭോഗം പരമേശം ജഗദ്ഗുരുമ് .. 53
ഇതി തേ വർണിതം സർവം വസിഷ്ഠസ്യോപദേശനമ് .
അനേന ജ്ഞാനമാർഗേണ യോഗമാർഗേണ പുത്രക .. 54
ഭരദ്വാജ മഹാപ്രാജ്ഞ സർവം ജ്ഞാസ്യസി നിശ്ചിതമ് .
പരാമർശേന ശാസ്ത്രസ്യ ഗുരുവാക്യാർഥബോധനാത് .. 55
അഭ്യാസാത്സർവസിദ്ധിഃ സ്യാദിതി വേദാനുശാസനമ് .

തസ്മാത്ത്വം സർവമുത്സൃജ്യ കുർവഭ്യാസേ സ്ഥിരം മനഃ .. 56
ഭരദ്വാജ ഉവാച .
രാമഃ പ്രാപ്തഃ പരം യോഗം സ്വാത്മനാത്മനി ഹേ മുനേ .
കഥം വസിഷ്ഠദേവേന വ്യവഹാരപരഃ കൃതഃ .. 57
ഇതി ജ്ഞാത്വാഹമപ്യേവമഭ്യാസാർഥം യതേ യഥാ .
തഥൈവ വ്യവഹാരോഽപി വ്യുത്ഥാനേ മേ ഭവിഷ്യതി .. 58
ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
യദാ പരിണതഃ സാധുഃ സ്വസ്വരൂപേ മഹാമനാഃ .
വിശ്വാമിത്രസ്തദോവാച വസിഷ്ഠമൃഷിസത്തമമ് .. 59
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച .
ഹേ വസിഷ്ഠ മഹാഭാഗ ബ്രഹ്മപുത്ര മഹാനസി .
ഗുരുത്വം ശക്തിപാതേന തത്ക്ഷണാദേവ ദർശിതമ് .. 60
ദർശനാത്സ്പർശനാച്ഛബ്ദാത്കൃപയാ ശിഷ്യദേഹകേ .
ജനയേദ്യഃ സമാവേശം ശാംഭവം സ ഹി ദേശികഃ .. 61
രാമോഽപ്യയം വിശുദ്ധാത്മാ വിരക്തഃ സ്വാത്മനൈവ ഹി .
വിഭ്രാന്തിമാത്രാകാങ്ക്ഷീ ച സംവാദാത്പ്രാപ്തവാൻപദമ് .. 62
ശിഷ്യപ്രജ്ഞൈവ ബോധസ്യ കാരണം ഗുരുവാക്യതഃ .
മലത്രയമപക്വം ചേത്കഥം ബുദ്ധ്യതി പക്വവത് .. 63
ജ്ഞാനം പ്രത്യക്ഷമേവേദം ഗുരുശിഷ്യപ്രയോജനമ് .
ഉഭാവപി യതോ യോഗ്യൗ സർവേഷാമീദൃശാമപി .. 64
ഇദാനീം കൃപയാ രാമവ്യുത്ഥാനം കർതുമർഹസി .
പദേ പരിണതസ്ത്വം ഹി കാര്യാവിഷ്ടാ വയം യതഃ .. 65
സ്മരൻകാര്യം മമ വിഭോ യദുദ്ദിശ്യാഹമാഗതഃ .
പ്രാർഥിതശ്ചാതികഷ്ടേന രാജാ ദശരഥഃ സ്വയമ് .. 66
തദ്വൃഥാ മാ കൃഥാഃ സർവം ശുദ്ധേന മനസാ മുനേ .
ദേവകാര്യം ചരാമാന്യദവതാരപ്രയോജനമ് .. 67
സിദ്ധാശ്രമം മയാ നീതോ രാമോ രാക്ഷസമർദനമ് .
കരിഷ്യതി തതോഽഹല്യാമുക്തിം ച ജനകാത്മജാമ് .. 68
പരിണേഷ്യതി കോദണ്ഡഭങ്ഗേന കൃതനിശ്ചയഃ .
രാമസ്യ ജാമദഗ്ന്യസ്യ കർതാ നഷ്ടാം ഗതിം ധ്രുവമ് .. 69
പിതൃപൈതാമഹം രാജ്യം വിഗതോഽഭയനിസ്പൃഹഃ .
വനവാസച്ഛലേനേഹ ദണ്ഡകാരണ്യവാസിനഃ .. 70
ഉദ്ധരിഷ്യതി തീർഥാനി പ്രാണിനോ വിവിധാനി ഹി .
സീതാഹരണദൗർഗത്യച്ഛലേന ഭുവി ശോച്യതാമ് .. 71
ദർശയിഷ്യതി സർവേഷാം രാവണാദിവധാദപി .
സ്ത്രീസങ്ഗിനാമഥാസ്വാസ്ഥ്യം വാനരാദേഃ പരാവൃതിമ് .. 72
സീതാവിശുദ്ധിമന്വിച്ഛ+ല്ലോകാനുമതിമാത്മനഃ .
ജീവന്മുക്തോ നിസ്പൃഹോപി ക്രിയാകാണ്ഡപരായണഃ .. 73
ഭവിഷ്യതി ഗതിം ദ്രഷ്ടും ജ്ഞാനകർമസമുച്ചയൗ .
യൈർദൃഷ്ടോ യൈഃ സ്മൃതോ വാപി യൈഃ ശ്രുതോ ബോധിതസ്തു യൈഃ .. 74

സർവാവസ്ഥാഗതാനാം തു ജീവന്മുക്തിം പ്രദാസ്യതി .
ഇതി കാര്യമശേഷേണ ത്രൈലോക്യസ്യ മമാപി ഹി .. 75
അനേന രാമചന്ദ്രേണ പുരുഷേണ മഹാത്മനാ .
നമോഽസ്മൈ ജിതമേവൈതേ കോഽപ്യേവം ചിരമേധതാമ് .. 76
ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
ഇതി ശ്രുത്വാ ച തേ സർവേ വിശ്വാമിത്രേണ ഭാഷിതമ് .
സിദ്ധാശ്ച വരയോഗീന്ദ്രാ വസിഷ്ഠപ്രമുഖാഃ പുനഃ .. 77
രാമാങ്ഗിപദ്മരജസാമാദരസ്മരണാസ്ഥിതാഃ .
ദൂരശ്രുതോത്തരകഥാഃ കഥയാ മൈഥിലീപതേഃ .. 78
ന സംതുതോഷ ഭഗവാന്വസിഷ്ഠോഽന്യേ മഹർഷയഃ .
ഗുണാൻഗുണനിധേസ്തസ്യ ബ്രുവന്നാകർണയഞ്ഛ്രുതമ് .. 79
വിശ്വാമിത്രമുനിം പ്രാഹ വസിഷ്ഠോ ഭഗവാന്യഷിഃ .
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
ബ്രൂഹി വിശ്വാമിത്ര മുനേ രാമോ രാജീവലോചനഃ .
കോഽയമഭൂദ്ബുധഃ കിം വാ മനുഷ്യോ വാഥ രാഘവഃ .. 80
വിശ്വാമിത്ര ഉവാച .
അത്രൈവ കുരു വിശ്വാസമയം സ പുരുഷഃ പരഃ .
വിശ്വാർഥമഥിതാമ്ഭോധിർഗമ്ഭീരാഗമഗോചരഃ .. 2
പരിപൂർണപരാനന്ദഃ സമഃ ശ്രീവത്സലാഞ്ഛനഃ .
സർവേഷാം പ്രാണിനാം രാമഃ പ്രദാതാ സുപ്രസാദിതഃ .. 82
അയം നിഹന്തി കുപിതഃ സൃജത്യയമസത്സകാൻ .
വിശ്വാദിർവിശ്വജനകോ ധാതാ ഭർതാ മഹാസഖഃ .. 83
അയം വ്യുത്ക്രാന്തനിഃസാരമൃദുസംസാരധൂർതകൈഃ .
ആനന്ദസിന്ധുർവിതതോ വീതരാഗൈർവിഗാഹ്യതേ .. 84
ക്വചിന്മുക്ത ഇവാത്മസ്ഥഃ ക്വചിത്തുര്യപദാഭിധഃ .
ക്വചിത്പ്രണീതപ്രകൃതിഃ ക്വചിത്തത്-സ്ഥഃ പുമാനയമ്.. 85
അയം ത്രയീമയോ ദേവസ്ത്രൈഗുണ്യഗഹനാതിഗഃ .
ജയത്യങ്ഗൈരയം ഷഡ്ഭിർവേദാത്മാ പുരുഷോഽദ്ഭുതഃ.. 86
അയം ചതുർബാഹുരയം വിശ്വസ്രഷ്ടാ ചതുർമുഖഃ .
അയമേവ മഹാദേവഃ സംഹർതാ ച ത്രിലോചനഃ .. 87
അജോഽയം ജായതേ യോഗാജ്ജാഗരൂകഃ സദാ മഹാൻ .
ബിഭർതി ഭഗവാനേതദ്വിരൂപോ വിശ്വരൂപവാൻ .. 88
വിജയോ വിക്രമേണേവ പ്രകാശ ഇവ തേജസാ .
പ്രജ്ഞോത്കർഷഃ ശ്രുതേനേവ സുപർണേനായമുഹ്യതേ .. 89
അയം ദശരഥോ ധന്യഃ സുതോ യസ്യ പരഃ പുമാൻ .
ധന്യഃ സ ദശകണ്ഠോഽപി ചിന്ത്യശ്ചിത്തേന യോഽമുനാ .. 90
ഹാ സ്വർഗമമുനാ ശൂന്യം ഹാ പാതാലാദിഹാഗതഃ .
തസ്യാഗമാദയം ലോകോ മധ്യമഃ ശ്രേഷ്ഠതാം ഗതഃ .. 91
രാമ ഇത്യവതീർണോഽയമർണവാന്തഃശയഃ പുമാൻ .
ചിദാനന്ദഘനോ രാമഃ പരമാത്മായമവ്യയഃ .. 92

നിഗൃഹീതേന്ദ്രിയഗ്രാമാ രാമം ജാനന്തി യോഗിനഃ .
വയം ത്വവരമേവാസ്യ രൂപം രൂപയിതും ക്ഷമാഃ .. 93
രഘോരഘോച്ഛേദകരോ ഭഗവാനിതി ശുശ്രുമ .
വസിഷ്ഠ കൃപയാ ത്വം ഹി വ്യവഹാരപരം കുരു .. 94
ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
ഇത്യുക്ത്വാവസ്ഥിതസ്തൂഷ്ണീം വിശ്വാമിത്രോ മഹാമുനിഃ .
വസിഷ്ഠസ്തു മഹാതേജാ രാമചന്ദ്രമഭാഷത .. 95
ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
രാമ രാമ മഹാബാഹോ മഹാപുരുഷ ചിന്മയ .
നായം വിശ്രാന്തികാലോ ഹി ലോകാനന്ദകരോ ഭവ .. 96
യാവല്ലോകപരാമർശോ നിരൂഢോ നാസ്തി യോഗിനഃ .
താവദ്രൂഢസമാധിത്വം ന ഭവത്യേവ നിർമലമ് .. 97
തസ്മാദ്രാജ്യാദിവിഷയാൻപര്യാലോക്യ വിനശ്വരാൻ .
ദേവകാര്യാദിഭാരാംശ്ച ഭജ പുത്ര സുഖീ ഭവ .. 98
ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
ഇത്യുക്തോഽപി യദാ രാമഃ കിംചിന്നോചേ ലയം ഗതഃ .
തദാ സുഷുമ്നയാ സോഽപി വിവേശ ഹൃദയം ശനൈഃ .. 99
ശക്തിപ്രാണമനഃപ്രസക്തികരണോ ജീവഃ പ്രകാശാത്മകോ
നാഡീരന്ധ്രസുപുഷ്ടസർവകരണഃ പ്രോന്മീല്യ നേത്രേ ശനൈഃ .
ദൃഷ്ട്വോത്കൃഷ്ടവസിഷ്ഠമുഖ്യവിദുഷോ നിർമുക്തസർവൈഷണഃ
കൃത്യാകൃത്യവിചാരണാദിരഹിതഃ സർവാൻപ്രതീക്ഷ്യ സ്ഥിതഃ .. 100
ശ്രുത്വാ വസിഷ്ഠവചനം ഗുരുവാക്യമിതി സ്വയമ് .
ശ്രുത്വാ പ്രോവാച ഭഗവാന്രാമചന്ദ്രഃ സമാഹിതഃ .. 101
ശ്രീരാമ ഉവാച .
ന വിധേർന നിഷേധസ്യ ത്വത്പ്രസാദാദയം പ്രഭുഃ .
തഥാപി തവ വാക്യം തു കരണീയം ഹി സർവദാ .. 102
വേദാഗമപുരാണേഷു സ്മൃതിഷ്വപി മഹാമുനേ .
ഗുരുവാക്യം വിധിഃ പ്രോക്തോ നിഷേധസ്തദ്വിപര്യയഃ .. 103
ഇത്യുക്ത്വാ ചരണൗ തസ്യ വസിഷ്ഠസ്യ മഹാത്മനഃ .
ശിരസാ ധാര്യ സർവാത്മാ സർവാൻപ്രാഹ ഘൃണാനിധിഃ ..104
ശ്രീരാമ ഉവാച .
സർവേ ശ്രൃണുത ഭദ്രം വോ നിശ്ചയേന സുനിശ്ചിതമ് .
ആത്മജ്ഞാനാത്പരം നാസ്തി ഗുരോരപി ച തദ്വിദഃ .. 105
സിദ്ധാദയ ഊചുഃ .
രാമൈവമേവ സർവേഷാം മനസി സ്ഥിതിമാഗതമ് .
ത്വത്പ്രസാദാച്ച സകലം സംവാദേന ദൃഢീകൃതമ് .. 156
സുഖീ ഭവ മഹാരാജ രാമചന്ദ്ര നമോഽസ്തു തേ .
വസിഷ്ഠേനാപ്യനുജ്ഞാതാ ഗച്ഛാമോഽദ്യ യഥാഗതമ് .. 107
ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
ഏവമുക്ത്വാ ഗതാഃ സർവേ രാമസംസ്തവനേ രതാഃ .

രാമചന്ദ്രസ്യ ശിരസി പൗഷ്പീ വൃഷ്ടിഃ പപാത ഹ .. 108
ഏതത്തേ സർവമാഖ്യാതം രാമചന്ദ്രകഥാനകമ് .
അനേന ക്രമയോഗേന ഭരദ്വാജ സുഖീ ഭവ .. 109

ഇതി രഘുപതിസിദ്ധിഃ പ്രോദിതാ യാ മയാ തേ
വരമുനിവചനാലീരത്നമാലാവിചിത്രാ .
നിഖിലകവികുലാനാം യോഗിനാം സേവ്യരൂപാ
പരമഗുരുകടാക്ഷാന്മുക്തിമാർഗം ദദാതി .. 110
യ ഇമം ശ്രൃണുയാന്നിത്യം വിധിം രാമവസിഷ്ഠയോഃ .
സർവാവസ്ഥോ്പി ശ്രവണാന്മുച്യതേ ബ്രഹ്മ ഗച്ഛതി .. 111

ഇത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ ദേവദൂതോക്തേ+
ദ്വാത്രിംശത്-സാഹസ്ത്ര്യാം സംഹിതായാം മോക്ഷോപായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ
പൂർവാർധേ ബ്രഹ്മ-ദർശനേ രാമ+വ്യു+ത്ഥാനം നാമാഷ്ടാ/
വിംശ+ത്യുത്തര-ശത-തമഃസ് സർഗഃ .. 128 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.12.2023